

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๗/๒๕๕๕

วันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ศาลแพ่งธนบุรีส่งคำโต้แย้งของจำเลย (บริษัท พงษ์ศิริชัย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด กับพวก)
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ข้อเท็จจริง

กองทุนรวมเกมมาแคปปิตอล เป็นโจทก์ยื่นฟ้องบริษัท พงษ์ศิริชัย ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ที่ ๑ นายพิชัย จงสฤษดิ์หวัง ที่ ๒ และนางบุญพร้อม จงสฤษดิ์หวัง ที่ ๓ ซึ่งเป็นผู้ร้อง เป็นจำเลย เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๓ ในคดีหมายเลขดำที่ ๕๘๒๓/๒๕๕๓ ของศาลแพ่งธนบุรี ความผิดเกี่ยวกับโอนสิทธิเรียกร้อง กู้ยืมเงิน รับสภาพหนี้ และค้ำประกัน โดยให้จำเลยร่วมกันชำระเงิน จำนวน ๑๔,๐๒๓,๗๖๑.๒๐ บาท พร้อมทั้งดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๒๑ ต่อปี จากต้นเงิน ๕,๕๒๘,๔๕๕.๒๗ บาท ผู้ร้องทั้งสามยื่นคำให้การ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ปฏิเสธฟ้องโจทก์ และเห็นว่าพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ตราขึ้นเพื่อให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถประกาศกำหนดให้บริษัทเงินทุนต่างๆ ปฏิบัติในเรื่องดอกเบี้ยได้ เป็นบทบัญญัติที่ก่อให้เกิดการทุจริต กดขี่ขูดรีด เอารัดเอาเปรียบประชาชน และผู้บริโภค ก่อให้เกิดการผูกขาดตัดตอนทางเศรษฐกิจ การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม เพราะเหตุสถานะของบุคคลและฐานะทางเศรษฐกิจ ขัดต่อหลักสิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยและแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ กฎหมายดังกล่าวจึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ และ มาตรา ๘๗ และเนื่องจากพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลยุติธรรมต้องใช้บังคับแก่คดีของผู้ร้อง และยังไม่เคยมีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมาก่อน ผู้ร้องจึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

ศาลแพ่งธนบุรีได้ส่งคำร้องดังกล่าวให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่ต้องวินิจฉัยมีว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๗ และมาตรา ๘๗ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การจำกัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๗ บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องบัญญัติให้มีองค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยตัวแทนผู้บริโภคทำหน้าที่ให้ความเห็นในการตรากฎหมาย กฎ และข้อบังคับ และให้ความเห็นในการกำหนดมาตรการต่างๆ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค”

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ บัญญัติว่า “รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีโดยอาศัยกลไกตลาดกำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภค และป้องกันการผูกขาดตัดตอน

ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณสุขปโภค”

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “ธนาคารแห่งประเทศไทยด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องดังต่อไปนี้

- (๑) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจจ่ายได้ในการกู้ยืมเงินหรือรับเงินจากประชาชน
- (๒) ดอกเบี้ยหรือส่วนลดที่บริษัทเงินทุนอาจเรียกได้

ฯลฯ”

เห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่คุ้มครองความเสมอภาคของบุคคลในกฎหมายว่า บุคคลย่อมเสมอกันและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ห้ามมิให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม มาตรา ๕๐ บัญญัติรับรองเสรีภาพของบุคคลในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพ และการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม การจำกัดเสรีภาพดังกล่าวต้องอาศัยบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะ มาตรา ๕๗ บัญญัติรับรองและคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภค โดยหลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ และมาตรา ๘๗ เป็นบทบัญญัติในหมวดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ กำหนดให้รัฐสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี และให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

สำหรับพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ บัญญัติให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับดอกเบี้ยหรือส่วนลด โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ที่บัญญัติให้อำนาจแก่ธนาคารแห่งประเทศไทย ด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กำหนดให้บริษัทเงินทุนปฏิบัติในเรื่องเกี่ยวกับดอกเบี้ยหรือส่วนลด ค่าบริการ ผลประโยชน์ และหลักประกัน ที่อาจจ่ายหรืออาจเรียกได้นั้น เป็นการบัญญัติให้มีผลบังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้ใช้กับกรณีใดกรณีหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ไม่ได้เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ไม่ได้เป็นการจำกัดเสรีภาพในการประกอบกิจการ หรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม ไม่ได้เป็นการบัญญัติที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค และไม่ได้มีข้อความที่มีลักษณะคัดค้านหรือต่อต้านบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๗ ที่ให้รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรีและการแข่งขันอย่างเป็นธรรม

เนื่องจากบทบัญญัติในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ฯ มีเนื้อหาทำนองเดียวกันกับบทบัญญัติในมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๒ และศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยไว้แล้วว่า มาตรา ๑๔ ดังกล่าว ไม่ได้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๘๓ ตามคำวินิจฉัยที่ ๔๕/๒๕๔๕ ที่ ๑๓/๒๕๔๕ และที่ ๗/๒๕๔๓ ด้วยเหตุผลทำนองเดียวกันกับคำวินิจฉัยทั้งสามดังกล่าว จึงวินิจฉัยว่า พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๓๐ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ มาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๘๓

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ